

**«ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ
КОРПОРАЦИЯСЫ» ЖШС**
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ
СТАНДАРТ

Бекітемін
«Халықаралық білім беру
корпорациясы» ЖШС
Ректоры

М.И. Имандосова
02 12

«Халықаралық білім беру корпорациясы» ЖШС
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

**«Халықаралық білім беру корпорациясы» ЖШС
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт**

2 . 10

МАЗМҰНЫ

бөлім №	Бөлімнің атауы
1.	Жалпы ереже
2.	Терминдер мен қысқартылған сөздер
3.	Білім беру саласында жұмыс істейтін «ХБК» ЖШС қызметкерлерінің мінез-құлық қағидалары
4.	Өз құзыреті шегінде шешімдер дайындау және қабылдау кезінде
5.	Білім беру қызметтерін, мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде «ХБК» ЖШС қызметкерлеріне ұсынылады:
6.	Қызметкерлерді іріктеу және орналастыру кезінде ұсынылады:
7.	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру
8.	Басшының, проректорлардың және қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен алдын алуға бағытталған жұмысты ұйымдастыру жөніндегі дербес жауапкершілігі

1. Жалпы ереже

1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес әзірленді және «Халықаралық білім беру корпорациясы» ЖШС (бұдан әрі – «ХБК» ЖШС) қызметінің барлық саласындағы тыйым салу, шектеулер мен рұқсаттар жүйесін білдіреді.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу, құқықтық сауаттылықты және «ХБК» ЖШС қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті арттыру болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

1) функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде «ХБК» ЖШС әкімшілігінің, профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақытылы анықтау және олардың жағымсыз салдарын болдырмау;

3) «ХБК» ЖШС қызметінің тиімділігін арттыру.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «ХБК» ЖШС қызметінде функцияларды жүзеге асыру және құқықтар мен заңды мүдделерді іске асыру кезінде қолданылады;

2) «ХБК» ЖШС қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты орындауға міндетті.

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау үшін «ХБК» ЖШС-ның әрбір қызметкері дербес жауапты болады.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Университет қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және қызметтегі сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

6. «ХБК» ЖШС қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын Провост бақылайды.

2. Терминдер мен қысқартылған сөздер

1. Сыбайлас жемқорлық – лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану, пара беру, пара алу, билікті немесе қызметтік өкілеттіктерді асыра пайдалану, коммерциялық парақорлық не жеке тұлғаның өз қызметтік жағдайын қоғам мен мемлекеттің заңды мүдделеріне қайшы түрде заңсыз пайдалану арқылы өзі немесе үшінші тұлғалар үшін ақша, құнды заттар, өзге де мүлік немесе мүліктік сипаттағы қызметтер мен құқықтар түрінде пайда алу, не болмаса осындай пайданы басқа тұлғаларға заңсыз түрде беру. Аталған әрекеттерді

заңды тұлғаның атынан немесе оның мүддесі үшін жасау да сыбайлас жемқорлық болып табылады.

2. Пара – «ХБК» ЖШС лауазымды тұлғасының өзі немесе делдал арқылы ақша, бағалы қағаздар, басқа да мүлік немесе заңсыз мүліктік сипаттағы қызметтер мен құқықтар түріндегі пайда алу. Бұл пайда лауазымды тұлғаның өз қызметтік өкілеттіктеріне сәйкес немесе қызметтік жағдайын пайдалана отырып, пара берушінің немесе оның өкілдерінің мүддесіне белгілі бір әрекеттерді (немесе әрекетсіздікті) жүзеге асыруына, сондай-ақ жалпы қамқорлық көрсетуіне немесе қызметтік міндеттерін әдейі орындамауына байланысты беріледі.

3. Коммерциялық парақорлық – коммерциялық немесе өзге де ұйымдағы басқару функцияларын атқаратын тұлғаға оның қызметтік жағдайына байланысты белгілі бір әрекеттерді (немесе әрекетсіздікті) пара берушінің мүддесіне жасау үшін заңсыз түрде ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік беру, мүліктік сипаттағы қызметтер көрсету немесе өзге де мүліктік құқықтар ұсыну.

4. Парақорлық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – «ХБК» ЖШС-ның өз өкілеттіктері шеңберінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, жемқорлық құқықбұзушылықтарының жасалуына ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, олардың жолын кесу және жою, сондай-ақ жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, тоқтату, ашу, тергеп-тексеру және олардың салдарын жою бойынша жүргізетін қызметі.

5. Парақорлық пен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – «ХБК» ЖШС-ның ішкі нормативтік құжаттармен реттелетін және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуды қамтамасыз ететін корпоративтік мәдениет элементтерін, ұйымдық құрылымды, ережелер мен рәсімдерді енгізуге бағытталған қызметі.

6. Жоғары басшылық – ұйымды жоғары деңгейде (Ректор, проректор) басқаратын және бағыт беретін тұлға немесе тұлғалар тобы.

7. «ХБК» ЖШС қызметкері – «ХБК» ЖШС-мен еңбек қатынастары орнатылған жеке тұлға.

8. «ХБК» ЖШС іскер серіктесі (контрагент) - еңбек қатынастарын қоспағанда, «ХБК» ЖШС шарттық қатынастар орнатылған кез келген заңды немесе жеке тұлға.

9. Мүдделер қақтығысы – «ХБК» ЖШС қызметкерінің іскерлік, қаржылық, отбасылық, саяси мүдделері немесе жеке қызығушылығы тікелей немесе жанама түрде оның еңбек (қызметтік) міндеттерін тиісінше орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай.

10. Жеке қызығушылық – «ХБК» ЖШС қызметкерінің ақша, өзге де мүлік, соның ішінде мүліктік құқықтар, мүліктік сипаттағы қызметтер, орындалған жұмыстардың нәтижелері немесе кез келген өзге де пайда (артықшылықтар) алу мүмкіндігі.

жұмыстардың нәтижелері немесе кез келген өзге де пайда (артықшылықтар) алу мүмкіндігі.

11. Коммерциялық парақорлық – коммерциялық немесе өзге де ұйымдағы басқару функцияларын атқаратын тұлғаға оның қызметтік жағдайына байланысты белгілі бір әрекеттерді (немесе әрекетсіздікті) пара берушінің мүддесіне жасау үшін заңсыз түрде ақша, бағалы қағаздар, оларға мүліктік сипаттағы қызметтер көрсету немесе өзге де мүліктік құқықтар ұсыну.

12. Парақорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының жасалуына ықпал ететін себептер мен жағдайлардың пайда болу мүмкіндігі.

13. ПОҚ – профессорлық-оқытушылық құрам.

3. Білім беру саласында жұмыс істейтін "ХБК" ЖШС қызметкерлерінің мінез-құлық қағидалары

1.1. Тыйымдар, шектеулер және рұқсаттар:

1. Қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін іске асыруы кезінде:

1) өзінің қызметтік өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде өз міндеттерін орындауға байланысты ешқандай материалдық игіліктерді, көрсетілетін қызметтерді және өзге де артықшылықтарды қабылдамау;

2) мүдделер қақтығысына жол бермеу, олар туындаған кезде ҚР заңнамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау;

3) өзіне немесе үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында функционалдық міндеттерді жүзеге асыру кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбау;

4) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде барлық үлгідегі ұйымдардың, олардың қызметкерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау;

5) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе шығару мақсатында ресми түрде таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау;

6) лауазымдық міндеттерін орындау кезінде іскерлік әдеп пен ресми мінез-құлық ережелері сақталуы керек.

4. Өз құзыреті шегінде шешімдер дайындау және қабылдау кезінде

1. Тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке мүдделілік, сыбайлас жемқорлық ім-қимылына тарту және сыйлықтар алу туралы баяндау.

2. Лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау.

3. Олар қабылдаған бейтарап қызметтік шешімдерге әсер етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен әріптестеріне жүгінуден бас тарту.

4. Басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және сый бермеу.

5. Лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу үшін әріптестеріне және өзге де адамдарға сыйлықтар бермеу және қызметтік емес қызметтер көрсетпеу.

6. Мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе иелену мақсатында таратылмауы тиіс қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбау.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту.

8. Сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды немесе әуре-сарсандарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндау.

9. Орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға дереу жазбаша нысанда хабарлау.

10. Егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысса, жоғары тұрған басшылыққа жүгіну.

11. Әріптестерден жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау.

12. Жанжал мен мүдделердің, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың туындау себептері мен жағдайларын және олардың салдарын жою бойынша тұрақты негізде қабылдау.

13. Табыс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден бас тарту.

14. Үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе мүдделік қолдаудан, сол сияқты олардың атынан әрекет жасаудан бас тарту.

5. Білім беру қызметтерін, мемлекеттік қызметтерді көрсету кезінде «ХБК» ЖШС қызметкерлеріне ұсынылады:

1. Білім беру қызметтерін көрсету сапасын арттыру бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау.

2. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау және қызмет көрсету барысында қағазбастылыққа фактілеріне жол бермеу.

3. Өтініш берушілермен жазбаша өтініштің сипаты бойынша қызметтен тыс қатынастарға түспеу.

4. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығын жасауға тартқан кезде басшылыққа баяндау.

5. Білім беру қызметтерін алуға өтініш берушімен тікелей байланысты азайту.

6. Қызметкерлерді іріктеу және орналастыру кезінде ұсынылады:

1. Жоғары лауазымға тағайындау кезінде меритократия қағидатын

заңнаманың талаптарын сақтау.

3. «ХБК» ЖШС-ға жұмысқа қабылдау кезінде қызметкерлерге қойылатын негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіру.

4. Қызметкерлердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу.

5. «ХБК» ЖШС қызметкерлеріне қатысты қызметтік тергеулерді әділ әрі жан-жақты жүргізу.

6. «ХБК» ЖШС қызметкерлерінен жеке сипаттағы қандай да бір қызмет көрсету туралы өтінішті талап етпеу және жүгінбеу.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

1. Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік ахуалын қалыптастыру — бұл қызметкерлердің қоғамда жалпыға бірдей танылған құндылықтар жүйесінің призмасы арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қажеттілігіне деген сенімін нығайту жөніндегі қызмет:

- 1) ұлтжандылық сезімін дамыту;
- 2) жақын адамдарға деген сүйіспеншілік;
- 3) аға буынға құрметпен қарау;
- 4) ҚР аумағында тұратын халықтардың ұлттық дәстүрлеріне құрметпен қарау;
- 5) өз елінің тарихын білу;

2. «ХБК» ЖШС қызметі жалпы білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады, оларға мыналар жатады:

1) пара алу кезінде лауазымды тұлғаларды ұстаудың эпизодтары бар бейнематериалдарды (бейнефильмдерді) ұжымдық қарау және талқылау;

2) басқа ұйымдардың, мемлекеттік органдардың және қоғамдық бірлестіктердің, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің өкілдерімен кездесулерді ұйымдастыру, кейіннен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды әзірлеу;

3) спорттық және басқа да іс-шараларды өткізу.

3. «ХБК» ЖШС қызметкерлерінің бойында сыбайлас жемқорлықтың кез келген, тіпті елеусіз көріністеріне төзбеушілікті қалыптастыру. Бұл ретте жазаның бұлтартпастығына, оқиғаға төтенше жағдай деңгейін беруге, ұжымдық талқылауға және болашақта жол бермеу бойынша алдын алу шараларын әзірлеуге баса назар аударылуы тиіс.

8. Басшының, проректорлардың және қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен алдын алуға бағытталған жұмысты ұйымдастыру жөніндегі дербес жауапкершілігі

«Халықаралық білім беру корпорациясы» ЖШС
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

8.10

**жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен алдын алуға бағытталған
жұмысты ұйымдастыру жөніндегі дербес жауапкершілігі**

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңының 22-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды өз құзыреті шегінде барлық мемлекеттік органдар, ұйымдар, квазимемлекеттік сектор субъектілері мен лауазымды адамдар жүргізуге міндетті.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен алдын алуға бағытталған шаралардың тиімділігі көбінесе «ХБК» ЖШС басшысы мен қызметкерлерінің іс-қимылдардың дәйектілігі мен үздіксіздігімен сипатталуы тиіс қағидаттық ұстанымына байланысты болады.

ЕНГІЗІЛДІ:

Комплаенс-офицер

А.М. Тасболатов
02.12.2024 ж.

КЕЛІСІЛДІ:

Провост

Б.А. Сабденалиев
02.12.2024 ж.

ЗК бастығы

И.С. Баймұқашев
02.12.2024 ж.

HR директоры

А.Н. Жуандыкова
02.12.2024 ж.

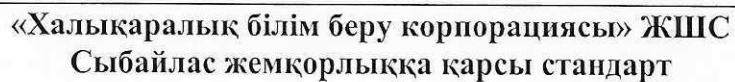
Кенес басшысы

Р.У. Байталипова
02.12.2024 ж.

Сапа жөніндегі менеджер

И.З. Денакова
02.12.2024 ж.

[illegible]

7. ТАНЫСУ ПАРАҒЫ

[illegible]